

A gyermekek eladásáról, a gyermekprostitúcióról és a gyermekpornográfiáról szóló, a Gyermek jogairól szóló egyezményhez fűzött Fakultatív Jegyzőkönyv

A jelen Jegyzőkönyv részes államai,

Tekintetbe véve, hogy a Gyermek jogairól szóló egyezmény céljainak még jobb elérése, és rendelkezéseinek, különösen az 1., 11., 21., 32., 33., 34., 35. és 36. cikkek végrehajtása érdekében alkalmas lenne a részes államok által vállalandó intézkedéseket kiterjeszteni annak érdekében, hogy biztosítsák a gyermek megvédését a gyermekek eladásától, a gyermekprostitúciótól és gyermekpornográfiától,

Tekintetbe véve azt is, hogy a Gyermek jogairól szóló egyezmény elismeri a gyermeknek azt a jogát, hogy védelemben részesüljön a gazdasági kizsákmányolás ellen, és ne legyen kényszeríthető semmiféle kockázattal járó, iskoláztatását veszélyeztető, egészségére, fizikai, szellemi, lelki, erkölcsi vagy társadalmi fejlődésére ártalmas munkára,

Komolyan aggódva a jelentős és növekvő mértékű nemzetközi gyermekkereskedelem miatt, amelynek célja a gyermekek eladása, a gyermekprostitúció és a gyermekpornográfia,

Mélységesen aggódva a szexturizmus széles körben elterjedt és folytatódó gyakorlata miatt -amellyel kapcsolatban a gyermekek különösen sérülékenyek -, mivel közvetlenül elősegíti a gyermekek eladását, a gyermekprostitúciót és gyermekpornográfiát,

Felismerve, hogy számos különösen sérülékeny csoport, beleértve a leánygyermeket is, a szexuális kizsákmányolás nagyobb kockázatának van kitéve, továbbá hogy a leánygyermek a szexuálisan kizsákmányoltak között aránytalan mértékben található meg,

Aggódva a gyermekpornográfiának az interneten és más fejlesztés alatt álló technológiákon keresztül történő növekvő elérhetősége miatt, és emlékeztetve az interneten megjelenő Gyermekpornográfia Elleni Nemzetközi Konferenciára (Bécs, 1999) és különösen annak következtetésére, amely a gyermekpornográfia előállításának, terjesztésének, exportálásának, továbbításának, importálásának, szándékos birtoklásának és reklámozásának világszerte bűncselekménnyé történő minősítésére szólított fel, és hangsúlyozta a Kormányok és az internetipar közötti szorosabb együttműködés és partneri viszony fontosságát,

Abban bízva, hogy a gyermekek eladásának, a gyermekprostitúciónak és gyermekpornográfiának a felszámolását megkönnyíti egy olyan holisztikus megközelítés elfogadása, amely figyelembe veszi a járulékos tényezőket, így az alulfejlettséget, a szegénységet, a gazdasági egyenlőtlenségeket, az egyenlőtlen társadalmi struktúrákat, a diszfunkcionális családokat, az oktatás hiányát, a város és vidék közötti migrációt, a nemi alapú diszkriminációt, a felelőtlen felnőtt szexuális viselkedést, a káros tradicionális gyakorlatokat, a fegyveres konfliktusokat és a gyermeksempészetet,

Abban bízva, hogy szükséges a közvélemény figyelmének felkeltése a gyermekek eladása, a gyermekprostitúció és a gyermekpornográfia iránti fogyasztói kereslet csökkentése érdekében, valamint bízva a valamennyi szereplő közötti globális partnerség megerősítésében és a nemzeti szintű végrehajtás javításában,

Rámutatva a gyermekek védelmével kapcsolatos nemzetközi jogi dokumentumok előírásaira, beleértve a hágai egyezményt a gyermekek védelméről és az országok közötti örökbefogadásban történő együttműködésről, a hágai egyezményt a Gyermekkról polgári jogi vonatkozásairól, és a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet 182. számú egyezményét a Gyermekmunka legrosszabb formáinak betiltásáról és a felszámolásáért tett azonnali intézkedésekről,

Bátorítva a Gyermek jogairól szóló egyezmény széles körű támogatottságától, amely jelzi a gyermek jogai elősegítése és védelme iránti küzdelem mellett széles körű elkötelezettséget,

Felismerve a Gyermekek eladása, a gyermekprostitúció és a gyermekpornográfia megelőzésére irányuló akcióprogram, és az 1996-os stockholmi Gyermekek kereskedelmi szexuális kizsákmányolása elleni konferencia nyilatkozatának és akciótervének, valamint a vonatkozó nemzetközi testületek releváns döntései és ajánlásai végrehajtásának fontosságát,

Megfelelően tekintetbe véve valamennyi nép hagyományainak és kulturális értékeinek fontosságát a gyermek védelme és harmonikus fejlődése szempontjából,

Az alábbiakban állapodtak meg:

1. cikk

A részes államok a jelen Jegyzőkönyv előírásainak megfelelően megtiltják a gyermekek eladását, a gyermekprostitúciót és a gyermekpornográfiát.

2. cikk

A jelen Jegyzőkönyv értelmében:

(a) Gyermekek eladásának minősül minden olyan cselekmény vagy tranzakció, amelynek során egy gyermeket egy személy vagy személyek csoportja átad egy másik személynek vagy személyek csoportjának díjazás vagy más ellenszolgáltatás fejében;

(b) Gyermekprostitúciónak minősül a gyermek szexuális tevékenységekben történő felhasználása, díjazás vagy más ellenszolgáltatás fejében;

(c) Gyermekpornográfiának minősül a gyermek valós vagy szimulált, kifejezett szexuális cselekményben való részvételének bármilyen módon történő bemutatása, vagy a gyermek nemi szerveinek bármilyen bemutatása alapvetően szexuális célok érdekében.

3. cikk

1. Valamennyi részes állam biztosítja, hogy legalább az alábbi cselekményekre és tevékenységekre teljes mértékben kiterjed büntetőjoga, akár hazai vagy transznacionális szinten, akár egyéni vagy szervezett alapon követik el ezeket a jogsértéseket:

(a) A gyermekek eladásának 2. cikkbeli meghatározásával összefüggésben:

(i) A gyermek bármilyen módon történő felajánlása, eljuttatása vagy elfogadása abból a célból, hogy:

(a) a gyermeket szexuálisan kizsákmányolják;

(b) a gyermek szerveit hasznosítás céljából átadják;

(c) a gyermeket kényszermunkára alkalmazzák;

(ii) Közvetítőként a gyermek örökbefogadásához való hozzájárulás megadására való nem megfelelő rábírás, az örökbefogadásra vonatkozó nemzetközi jogi dokumentumok megsértésével;

(b) A gyermek felajánlása, megszerzése, kerítése vagy nyújtása gyermekprostitúció céljára a 2. cikkben meghatározottaknak megfelelően; és

(c) A 2. cikkben meghatározott gyermekpornográfia előállítás, elosztása, terjesztése, importálása, exportálása, felajánlása, eladása vagy a fenti célokból történő birtoklása.

2. A részes államok hazai jogától függetlenül ugyanaz vonatkozik arra az esetre, ha a fentiek közül bármelyik tett elkövetését megkísérlik, valamint a fenti cselekményekben való bűnpártolásra és bűnrészességre.

3. Valamennyi részes állam olyan megfelelő büntetéssel büntetni rendeli ezeket a bűncselekményeket, amely büntetések figyelembe veszik azok súlyos természetét.

4. Hazai joga előírásainak megfelelően minden részes állam intézkedéseket tesz, amennyiben szükséges, hogy megalapozza a jogi személyek felelősségét az e cikk 1. bekezdésében foglalt jogsértések vonatkozásában. A részes állam jogi alapelveitől függetlenül a jogi személyek felelőssége lehet büntetőjogi, polgári vagy államigazgatási jellegű.

5. A részes államok minden megfelelő jogi és igazgatási intézkedést megtesznek annak biztosítása érdekében, hogy minden, a gyermek örökbefogadásában részt vevő személy az alkalmazandó nemzetközi jogi dokumentumokkal összhangban cselekedjen.

4. cikk

1. Minden részes állam megtesz minden szükséges intézkedést joghatóságának megalapozására a 3. cikk 1. bekezdésében foglalt jogsértések vonatkozásában, ha a jogsértést saját területén, vagy egy, az adott államban lajstromozott hajó vagy légitörleszkedési eszköz fedélzetén követik el.

2. Minden részes állam megtesz minden szükséges intézkedést joghatóságának megalapozására a 3. cikk 1. bekezdésében foglalt jogsértések vonatkozásában a következő esetekben:

(a) Ha a feltételezett elkövető az adott állam állampolgára vagy a területén rendszeres tartózkodási hellyel rendelkező személy;

(b) Ha az áldozat az adott állam állampolgára.

3. Minden részes állam megteszi a szükséges intézkedéseket a fent említett jogsértések vonatkozásában joghatóságának megalapozására akkor is, ha a feltételezett elkövető a területén tartózkodik, és nem adja ki más részes államnak azon az alapon, hogy a jogsértést saját állampolgára követte el.

4. Jelen Jegyzőkönyv nem zár ki egyetlen, a belső jognak megfelelően gyakorolt büntetőjogi joghatóságot sem.

5. cikk

1. A 3. cikk 1. bekezdésében foglalt jogsértéseket úgy kell értelmezni, hogy azokat a részes államok között meglévő minden kiadatási egyezmény tartalmazza, mint kiadatás alapjául szolgáló jogsértést, és ezeket kiadatás alapjául szolgáló jogsértésként tartalmaznia kell a közöttük továbbiakban kötött kiadatási egyezményeknek is, az ezekben az egyezményekben megállapított feltételeknek megfelelően.

2. Ha egy részes állam, amely a kiadatást egyezmény meglététől teszi függővé, kiadatási kérelmet kap egy másik részes államtól, amellyel nincs kiadatási egyezménye, jelen Jegyzőkönyvet az ilyen jogsértések vonatkozásában a kiadatás jogalapjának tekintheti. A kiadatás azon állam jogában megállapított feltételek függvénye, amelytől a kiadatást kéri.

3. Azok a részes államok, amelyek a kiadatást nem teszik kiadatási egyezmény meglététől függővé, ezeket a jogsértéseket egymás között kiadatás alapjául szolgálónak ismerik el, azon állam jogában megállapított feltételek függvényében, amelytől a kiadatást kéri.

4. Ezen jogsértéseket a részes államok közötti kiadások szempontjából úgy kell tekinteni, mintha nemcsak azon a helyen követték volna el őket, ahol bekövetkeztek, hanem azoknak az államoknak a területén is, amelyek a 4. cikknek megfelelően kötelesek megalapozni joghatóságukat.

5. Abban az esetben, ha a kiadatást a 3. cikk 1. bekezdésében leírt jogsértés vonatkozásában kérelmezik, és a kérelmezett részes állam nem adja ki vagy nem fogja kiadni az elkövetőt annak állampolgársága alapján, ezen állam megteszi a megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy illetékes hatóságainak átadja az ügyet eljárás lefolytatása céljából.

6. cikk

1. A részes államok megadják egymásnak a legnagyobb mértékű segítséget a 3. cikk 1. bekezdésében meghatározott jogsértésekkel kapcsolatban lefolytatott vizsgálatok, vagy büntető vagy kiadatási eljárások vonatkozásában, beleértve az eljárásokhoz szükséges, rendelkezésükre álló bizonyítékok megszerzéséhez nyújtott segítséget.

2. A részes államok a jelen cikk 1. bekezdésében foglalt kötelezettségeiket a közöttük fennálló kölcsönös jogsegélyszerződésekkel vagy más megállapodásokkal összhangban teljesítik. Amennyiben nincsenek közöttük ilyen szerződések vagy megállapodások, akkor a részes államok belső joguknak megfelelően nyújtanak segítséget egymásnak.

7. cikk

A részes államok hazai joguk rendelkezései alapján:

(a) Intézkedéseket tesznek az alábbiak megfelelő lefoglalásának és elkobzásának lehetővé tételére:

(i) Javak, úgymint anyagok, vagyontárgyak és más eszközök, amelyeket a jelen Jegyzőkönyvben foglalt jogsértések elkövetésére vagy elkövetésének megkönnyítésére használtak;

(ii) Az ilyen jogsértésekből származó vagyoni előnyök;

(b) Teljesítik a részes államoknak az (i) alpontban foglalt javak vagy vagyoni előnyök lefoglalására vagy elkobzására irányuló megkereséseit;

(c) Intézkedéseket tesznek az ilyen jogsértések elkövetéséhez használt ingatlanok ideiglenes vagy végleges zár alá vételére.

8. cikk

1. A részes államok megfelelő intézkedéseket fogadnak el a jelen Jegyzőkönyv által tiltott cselekmények gyermekáldozatai jogainak és érdekeinek megvédése érdekében, a büntetőeljárás minden szakaszában, különösen azáltal, hogy:

(a) Felismerik a gyermekáldozatok sérülékenységét, és az eljárásokat alkalmassá teszik különleges szükségleteik felismerésére, beleértve tanúkenti különleges igényeiket;

(b) Tájékoztatják a gyermekáldozatokat jogaikról, szerepükről és az eljárások terjedelméről, ütemezéséről és haladásáról, valamint az ügyekkel kapcsolatos intézkedésekről;

(c) Lehetővé teszik, hogy a gyermekáldozatok nézetei, szükségletei és szempontjai megjelenjenek a személyes érdekeiket érintő eljárásokban, és azokat figyelembe vegyék, a hazai jog előírásainak megfelelő módon;

(d) Megfelelő segélyszolgálatról gondoskodnak a gyermekáldozatok számára a jogi eljárás során;

(e) Megfelelő módon megvédik a gyermekáldozatok magánéletét és személyazonosságát, és a hazai joggal összhangban intézkedéseket tesznek annak érdekében, hogy elkerüljék az információk helytelen terjesztését, amely a gyermekáldozatok azonosításához vezethetne;

(f) Gondoskodnak megfelelő esetekben a gyermekáldozatok, valamint családtagjaik és tanúik biztonságáról a megfélemlítésekkel és megtorlásokkal szemben;

(g) Elkerülik az indokolatlan késedelmeket az ügyek előkészítése, valamint a gyermekáldozatoknak kártalanítást nyújtó utasítások és rendeletek végrehajtása során.

2. A részes államok biztosítják, hogy az áldozat tényleges életkorával kapcsolatos bizonytalanság ne akadályozza meg a büntetőjogi nyomozás megindítását, beleértve az áldozat korának megállapítására irányuló vizsgálatokat is.

3. A részes államok biztosítják, hogy büntető igazságszolgáltatási rendszerben a jelen Jegyzőkönyvben foglalt jogsértések áldozataival való foglalkozás során a gyermekek mindenekfelett álló érdekeit tekintik elsődleges fontosságúnak.

4. A részes államok intézkedéseket tesznek a megfelelő képzés, különösen a jogi és pszichológiai képzés biztosítása érdekében azon személyek részére, akik a jelen Jegyzőkönyv által tiltott jogsértések áldozataival foglalkoznak.

5. A részes államok megfelelő esetben intézkedéseket fogadnak el azon személyek és/vagy szervezetek biztonságának és sértetlenségének biztosítása érdekében, amelyek az ilyen jellegű jogsértések megelőzése és/vagy áldozatainak védelme és rehabilitációja érdekében működnek.

6. Egyetlen, a jelen cikkben szereplő rendelkezés sem értelmezhető a vádlott tisztességes és pártatlan tárgyaláshoz fűződő jogával ellentétesen vagy hátrányára.

9. cikk

1. A részes államok elfogadnak vagy megerősítenek, végrehajtanak és terjesztenek jogszabályokat, közigazgatási intézkedéseket, szociális politikákat és programokat a jelen Jegyzőkönyvben foglalt jogsértések megelőzése érdekében. Különös figyelmet szentelnek az ilyen gyakorlat szempontjából különösen sérülékeny gyermekek védelmének.

2. A részes államok minden alkalmas eszközzel, értve ez alatt az oktatáson és a továbbképzésen keresztül nyújtott információt, elősegítik a közvélemény egészében, beleértve a gyermekeket is, a megelőző intézkedések és a jelen Jegyzőkönyvben foglalt jogsértések káros hatásainak tudatosítását. A jelen cikkben foglalt kötelezettségeik teljesítése során a részes államok bátorítják a közösség, különösen a gyermekek és a gyermekáldozatok részvételét az ilyen információs, oktatási és képzési programokban, beleértve a nemzetközi szintet is.

3. A részes államok minden lehetséges intézkedést megtesznek az ilyen jellegű jogsértések áldozatai számára minden alkalmas segítségnyújtás biztosítása érdekében, beleértve a teljes társadalmi visszailleszkedésüket, valamint teljes testi és lelki felépülésüket.

4. A részes államok biztosítják a jelen Jegyzőkönyvben foglalt jogsértések minden gyermekáldozatának megkülönböztetés nélküli hozzáférését a jogilag felelős személyektől történő kártalanítás követelésére szolgáló eljárásokhoz.

5. A részes államok megfelelő intézkedéseket tesznek a jelen Jegyzőkönyvben szereplő jogsértéseket hirdető anyagok előállításának és terjesztésének betiltása érdekében.

10. cikk

1. A részes államok többoldalú, regionális és kétoldalú megállapodásokon keresztül minden szükséges lépést megtesznek a nemzetközi együttműködés megerősítésére a gyermekek eladása, a gyermekprostitúció, a gyermekpornográfia és a gyermekszexturizmus elkövetéséért felelősök felderítése, kivizsgálása, büntetőeljárás lefolytatása és az elkövetők megbüntetése, valamint ezen cselekmények elkövetésének megelőzése érdekében. A részes államok továbbá elősegítik a hatóságaik, a hazai és nemzetközi nem kormányzati szervezetek és a nemzetközi szervezetek közötti nemzetközi együttműködést és koordinációt.

2. A részes államok elősegítik a nemzetközi együttműködést a gyermekáldozatok testi és lelki felépülésének, társadalmi visszailleszkedésének és hazatérésének támogatásában.

3. A részes államok elősegítik a nemzetközi együttműködés megerősítését, a kiváltó okok, így a szegénység és az elmaradottság kezelése érdekében, amelyek hozzájárulnak a gyermekek eladással, prostitúcióval, pornográfiával és gyermekszexturizmussal kapcsolatos sérülékenységéhez.

4. Azon részes államok, amelyek képesek erre, pénzügyi, szakmai vagy más segítséget nyújtanak a meglévő többoldalú, regionális, kétoldalú vagy más programokon keresztül.

11. cikk

A jelen Jegyzőkönyvben foglalt egyetlen rendelkezés sem érint egyetlen olyan rendelkezést sem, amely hatékonyabban biztosítja a gyermek jogainak megvalósítását, és amely:

- (a) a részes állam jogában; vagy
- (b) a részes államra nézve hatályos nemzetközi jogban található.

12. cikk

1. Minden részes állam, a Jegyzőkönyvnek az adott részes államra nézve történő hatálybalépését követő két éven belül jelentést nyújt be a Gyermek Jogainak Bizottsága számára, átfogó információt nyújtva a Jegyzőkönyv rendelkezéseinek végrehajtása érdekében tett intézkedésekről.

2. Az átfogó jelentés benyújtását követően valamennyi részes állam belefoglal a Gyermek Jogainak Bizottsága számára az Egyezmény 44. cikkével összhangban benyújtott jelentésbe minden további, a Jegyzőkönyv végrehajtásával kapcsolatos információt. A Jegyzőkönyv más részes államai minden öt évben nyújtanak be jelentést.

3. A Gyermek Jogainak Bizottsága a részes államoktól további információkat kérhet a jelen Jegyzőkönyv végrehajtására vonatkozóan.

13. cikk

1. A jelen Jegyzőkönyv minden állam részére nyitva áll aláírásra, amely az Egyezmény részese, vagy azt aláírta.

2. A jelen Jegyzőkönyv megerősítésre szorul, illetve bármely állam számára nyitva áll csatlakozásra. A megerősítő, illetve csatlakozási okiratokat az Egyesült Nemzetek főtitkáránál kell letétbe helyezni.

14. cikk

1. A jelen Jegyzőkönyv a tizedik megerősítő vagy csatlakozási okirat letétbe helyezését követő három hónap elteltével lép hatályba.

2. Minden olyan államot illetően, mely a jelen Jegyzőkönyvet a hatálybalépése utáni időpontban erősíti meg vagy csatlakozik ahhoz, a jelen Jegyzőkönyv az adott állam megerősítő vagy csatlakozási okiratának letétbe helyezésétől számított egy hónap elteltével lép hatályba.

15. cikk

1. A jelen Jegyzőkönyvet bármely részes állam felmondhatja az Egyesült Nemzetek főtitkárához intézett írásbeli közléssel, aki értesíti az Egyezmény többi részes államát, és minden államot, amely az Egyezményt aláírta. A felmondás az arról szóló közlésnek az Egyesült Nemzetek főtitkára által való átvételét követő egy év elteltével lép hatályba.

2. Ezen felmondás nem mentesíti a részes államot a jelen Jegyzőkönyvben foglalt kötelezettségei alól, melyek a felmondás hatálybalépése előtt bekövetkező bármely jogsértéssel függenek össze. A felmondás továbbá nem érinti azon kérdések folyamatos figyelemmel kísérését, melyekkel a Bizottság már a felmondás hatálybalépését megelőző időpontban foglalkozott.

16. cikk

1. Bármely részes állam módosítást javasolhat, és azt megküldheti az Egyesült Nemzetek főtitkáranak. A főtitkár ezután a módosító javaslatot eljuttatja a részes államoknak azzal a kéréssel, hogy közöljék, kívánják-e a részes államok értekezletének összehívását a javaslatok megtárgyalása és szavazásra bocsátása céljából. Amennyiben az értesítéstől számított négy hónapon belül az államok legalább egyharmada támogatja az értekezlet összehívását, a főtitkár az Egyesült Nemzetek égisze alatt összehívja az értekezletet. Az értekezleten jelen lévő és szavazó részes államok többsége által elfogadott minden módosítást jóváhagyásra a Közgyűlés elé kell terjeszteni.

2. A jelen cikk 1. bekezdésében foglaltaknak megfelelően elfogadott módosítás akkor lép hatályba, ha azt az Egyesült Nemzetek Közgyűlése jóváhagyta és a részes államok kétharmados többsége elfogadta.

3. A hatályba lépett módosítás az azt elfogadó részes államokat kötelezi, a többi részes államot továbbra is a jelen Jegyzőkönyv rendelkezései, valamint az általuk korábban elfogadott módosítások kötelezik.

17. cikk

1. A jelen Jegyzőkönyvet, amelynek arab, kínai, angol, francia, orosz és spanyol nyelvű szövege egyaránt hiteles, az Egyesült Nemzetek levéltárában kell letétbe helyezni.

2. Az Egyesült Nemzetek főtitkára a jelen Jegyzőkönyv hiteles másolatait megküldi az Egyezmény részes államainak és az Egyezményt aláíró államoknak.